

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2024 r. na posiedzeniu bez udziału stron

w sprawie Ł. M.

wniosku skazanego o wznowienie postępowania
zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 14 czerwca 2019 r., sygn. akt II AKa 98/19,
zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie
z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt II K 159/18,
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej
bezzasadności.**

UZASADNIENIE

Ł.M. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt II K 159/18, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 14 czerwca 2019 r., sygn. akt II AKa 98/19, za czyny z art. 197 § 1 k.k. w zb. z art. 197 § 2 k.k. w zb. z art. 191a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.; z art. 245 k.k.; z art. 197 § 3 pkt 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. oraz z art. 202 § 4a k.k. - za które wymierzono mu karę łączną 6 lat pozbawienia wolności.

Po uprawomocnieniu się wyroku skazany wystąpił o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu celem sporządzenia i wniesienia kasacji (k. 1671). Wniosek ten został uwzględniony (k. 1672). Wyznaczony obrońca przedłożył do akt sprawy w trybie art. 84 § 3 k.p.k. opinię o braku podstaw do wniesienia kasacji (k. 1678).

Następnie Ł. M. nadesłał do Sądu Najwyższego wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu celem sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania w niniejszej sprawie. W uzasadnieniu powołał się na swoją trudną sytuację związaną z przebywaniem w Zakładzie Karnym i brakiem możliwości zarobkowania. Na mocy postanowienia z dnia 24 marca 2022 r., w sprawie I KO 64/21, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

W dniu 18 kwietnia 2023 r. do Sądu Okręgowego w Olsztynie wpłynął osobisty wniosek Ł. M. o ustanowienie „pełnomocnika z sądu o sporządzenie wniosku o uniewinnienie od czynu z art. 197 itd. w sprawie o sygn. akt II K 159/18”. W uzasadnieniu wniosku skazany ponownie powołał się na swoją trudną sytuację, związaną z przebywaniem w Zakładzie Karnym i brakiem możliwości zarobkowania.

Wniosek ten przekazano według właściwości do Sądu Najwyższego w dniu 25 kwietnia 2023 r. Zarządzeniem sędziego Izby Karnej SN z dnia 27 czerwca 2023 r. zwrócono się do wnioskodawcy o udzielenie informacji w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, jakie konkretnie okoliczności wskazane w art. 540 k.p.k., w art. 540a k.p.k. lub w art. 540b k.p.k., mają stanowić podstawę wniosku o wznowienie postępowania – pod rygorem skierowania wniosku na posiedzenie w trybie art. 545 § 3 k.p.k. w przedmiocie odmowy jego przyjęcia wobec oczywistej bezzasadności.

W odpowiedzi skazany podniósł w kolejnym piśmie, że jego wniosek był wnioskiem o wznowienie postępowania i zwrócenie sprawy do pierwszej instancji. Powołał się na „art. 540 § 1 k.p.k. pkt 2/b, art. 540 § 1, art. 542 § 3 w zw. z art. 439 § 1 k.p.k. pkt 3 i 10, art. 100 § 2 k.p.k., art. 547 § 2 i 3 k.p.k., art. 16 § 1 i 2 k.p.k., art. 17 § 1 k.p.k., art. 437 § 1 i 2 k.p.k., art. 438 pkt 3, art. 545 § 1 i 2 k.p.k. i art. 547 § 2 i 3 k.p.k. i art. 84 § 1 i 2 k.p.k.”. Wskazał wreszcie, że jest osobą z wykształceniem podstawowym i potrzebuje pełnomocnika z urzędu do reprezentowania przed sądem i składania w jego imieniu wniosków. Podniósł

również, że został zmanipulowany przez obrońcę z urzędu, bowiem jest niewinny i został surowo potraktowany przez sąd. Złożył również wniosek o przesłanie odpisu pisemnej opinii biegłych psychiatrów i psychologów w sprawie II K 159/18 oraz zwolnienie go od kosztów sądowych.

Sąd Najwyższy na podstawie art. 81 § 1 k.p.k. oraz art. 78 § 1 i 1a k.p.k. w zw. z art. 84 § 3 k.p.k. zarządzeniem z dnia 20 lipca 2023 r. wyznaczył skazanemu obrońcę z urzędu w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania w sprawie II AKa 98/19 Sądu Apelacyjnego w Białymstoku lub złożenia opinii o braku podstaw do jego wznowienia (k. 22). W dniu 18 sierpnia 2023 r. obrońca z urzędu przedstawił opinię o braku podstaw do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania (k. 33-35). Wskazał, że zastrzeżenia, które podnosił skazany wobec dotychczasowego postępowania i wydanych wyroków, nie spełniały kryteriów wymienionych w art. 540 k.p.k. i w następnych przepisach.

Z kolei w dniu 24 października 2023 r. Sąd Najwyższy zdecydował na podstawie art. 34 § 2 k.p.k. o połączeniu do wspólnego rozpoznania kolejnego wniosku skazanego o wznowienie postępowania (sygn. akt IV KO 46/23) z niniejszą sprawą - celem wspólnego ich rozpoznania pod sygnaturą akt IV KO 35/23 – bowiem dotyczyły tego samego skazanego jak również tego samego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zarządzeniem z dnia 21 grudnia 2023 r. wezwał skazanego Ł.M. na podstawie art. 84 § 3 k.p.k. w zw. z art. 120 § 1 i § 2 k.p.k. i art. 545 § 3 k.p.k. do usunięcia braku formalnego jego pisma o wznowienie postępowania – poprzez sporządzenie i podpisanie stosownego wniosku o wznowienie postępowania przez ustanowionego z wyboru adwokata lub radcę prawnego – w terminie 14 dni od otrzymania wezwania, pod rygorem odmowy przyjęcia osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania, jako oczywiście bezzasadnego.

W odpowiedzi na to wezwanie skazany Ł.M. skierował do Sądu Najwyższego dwa kolejne pisma, w których wywodził, że nie doszło do przypisanego mu czynu, a także wnosił o usunięcie jego danych z rejestru publicznego, gdyż publiczne ich ujawnienie naraża go na utratę zdrowia i życia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 545 § 3 k.p.k. sąd odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, bez wzywania strony do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność. Co istotne i co należy wyraźnie podkreślić to fakt, że w trybie art. 545 § 3 k.p.k. sąd nie rozpoznaje merytorycznie wniosku i nie bada także jego zasadności pod kątem ewentualnych podstaw wznowienia. Natomiast wniosek taki podlega kontroli o charakterze *quasi* formalnym, pod kątem hipotetycznej możliwości wznowienia (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016, z. 1, poz. 5*).

Odnosząc powyższe uwagi do realiów rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że z treści osobistego wniosku o wznowienie postępowania wynika jego oczywista bezzasadność, uzasadniająca odmowę jego przyjęcia bez dalszego wzywania do usunięcia braków formalnych (art. 545 § 3 k.p.k.). Pisma skazanego Ł.M. nie zawierają argumentacji, która pozwoliłaby na ustalenie, że w sprawie miały miejsce okoliczności uzasadniające wznowienie postępowania ujęte w art. 540 k.p.k., czy też w art. 540a - b k.p.k. Podkreślić należy, że w sprawie o wznowienie postępowania nie dokonuje się na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń faktycznych będących podstawą prawomocnego wyroku, nie przeprowadza się też nowych dowodów. Z pewnością nie służy takie postępowanie czynieniu nowych ustaleń faktycznych, nie jest możliwe poddanie ponownej ocenie opinii biegłych powołanych w sprawie. Nie bada się również zasadności orzeczeń procedujących w sprawie sądów, tak jak to się czyni w ramach kontroli instancyjnej – nie ocenia się w tym postępowaniu poprawności przeprowadzonego postępowania sądowego pod kątem wystąpienia względnych przesłanek odwoławczych z art. 438 k.p.k. Sąd w ramach postępowania wznowieniowego jest uprawniony zbadać tylko to, czy ujawniły się nowe fakty lub dowody, wykazujące znaczne prawdopodobieństwo błędności tego wyroku skazującego, a nie czynić ustalenia faktyczne na podstawie tych dowodów.

Tymczasem wnioskodawca po raz kolejny podnosi okoliczność, że jest on niewinny i przypisanego mu czynu nie popełnił, kwestionując dokonaną w jego sprawie ocenę dowodów i ustalenia faktyczne, podważając wiarygodność przeprowadzonych dowodów. Taka konstrukcja wniosku, który nie wymienia

rzeczywistych powodów wznowieniowych, przewidzianych we wskazanych przepisach, nakazywała uznać, że wniosek ten jest oczywiście bezzasadny w rozumieniu art. 545 § 3 k.p.k. Te same okoliczności były już zresztą rozpoznawane przez Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. I KO 64/21, w której to sprawie postanowieniem z dnia 24 marca 2022 r. odmówiono przyjęcia wniosku Ł. M. o wznowienie postępowania.

O braku przesłanek do wznowienia postępowania wypowiedział się również w niniejszej sprawie wyznaczony obrońca z urzędu, przedstawiając opinię o braku podstaw do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania.

Jeśli w niniejszej sprawie istotnie ujawniły się nowe fakty lub dowody wskazujące na podawane w piśmie wnioskodawcy okoliczności, to powinien on złożyć wniosek o wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., sporządzony jednak i podpisany przez adwokata lub radcę prawnego ustanowionego z wyboru przez skazanego. Trzeba bowiem zauważyć, że zgodnie z art. 545 § 2 k.p.k., który to przepis ustanawia tzw. przymus adwokacki, wniosek o wznowienie postępowania, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata lub radcę prawnego.

Należy jednocześnie zaznaczyć, iż złożenie wniosku o wznowienie postępowania na korzyść skazanego nie jest ograniczone żadnym terminem, zatem może on to uczynić po zebraniu odpowiednich środków i zleceniu sporządzenia wniosku ustanowionemu przez siebie adwokatowi lub radcy prawnemu, o ile obrońca uzna, że powody do wznowienia postępowania wskazane w przepisach Kodeksu postępowania karnego rzeczywiście zachodzą.

Podsumowując, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[ał]

